

№ 52 (566) 30 грудня 2010 року

ПРОФСПІЛКОВІ

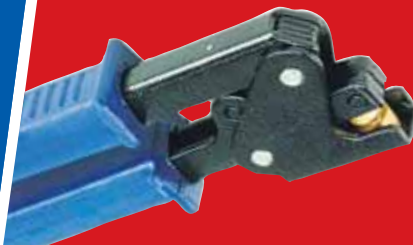
www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ПОЧИН РОКУ

ІНСПЕКТОРАМ З ОХОРОНИ
ПРАЦІ ПОВЕРНУЛИ
ПЛОМБІРАТОРИ

2

ТОП-ТЕМА

ПОДАРУНКИ РОКУ

ЩО 2010-Й ПОКЛАДЕ НАМ «ПІД ЯЛИНКУ»? «ПВ»
СКЛАЛИ ВЛАСНИЙ РЕЙТИНГ ПОДІЙ РОКУ, ЩО МИНАЄ

8

4 ЗАРПЛАТИ НЕВПИННО ЗРОСТАЮТЬ

10 ПОДАТКИ ЗМЕНШИЛИ PRO TA CONTRA ПОДАТКОВОЇ БІБЛІЇ

14 ІСПИТ НА ЗАСТІЛЛЯ ЯК НЕ ВПАСТИ ОБЛИЧЧЯМ В ОЛІВ'Є?

15 ПОДОРОЖ В ІСТОРІЮ

ПОЧИН РОКУ

АТЕСТУЮТЬСЯ ТЕХНІЧНІ ІНСПЕКТОРИ ПРАЦІ

За рекомендацією керівництва ЦК Укрвуглепрофспілки вперше в незалежній Україні проводиться атестація технічних інспекторів праці профспілки. Вже атестовано 29 із 32 інспекторів, завершити перевірку знань планується в лютому.

Головний технічний інспектор праці ЦК ППВП України Олександр Погребняк (ліворуч) вручає пломбатор технічному інспектору праці профспілки Василю Яворському

Атестація технічної інспекції праці проводиться з метою оцінки професійного рівня кожного технічного інспектора. Після її завершення інспекторів видається номерний пломбатор (навчання технічних інспекторів із питань охорони праці повинне проводитися відповідно до чинного законодавства в спеціалізованих установах кожні три роки, є обов'язковим і підлягає обліку атестаційною комісією).

Наявність пломбаторів дає право технічним інспекторам праці припиняти, накладаючи пломбу, роботу окремих підприємств, дільниць, підрозділів, машин і механізмів у разі виявлення порушень, які становлять загрозу життю і здоров'ю працівників. Такі повноваження технічних інспекторів праці передбачені Законом України «Про підвищення престижності шахтарської праці» і постановою пленуму ЦК Укрвуглепрофспілки «Про порядок негайного припинення робіт на робочих місцях...» від 29 жовтня 2008 року. Накладення пломб на устаткування, машини і механізми – це крайній захід для небайдлих посадових осіб. При цьому слід пам'ятати: зупинка роботи дільниці або підприємства в цілому призведе до зменшення обсягу видобутку вугілля і негативно вплине на матеріально-економічні показники підприємства, що, врешті-решт, позначиться на матеріальному становищі трудящих. Тому, як відзначає завідувач відділу охорони праці, здоров'я і екології, головний технічний інспектор праці ЦК ППВП України Олександр Погребняк,

32 особи планують атестувати

за ініціативи керівництва ЦК Укрвуглепрофспілки для оцінки професійного рівня кожного технічного інспектора.

передусім технічним інспекторам праці треба грамотно видавати роботодавцям подання про виявлені ними порушення, контролювати своєчасне отримання від них повідомлень про їх усунення. Саме на такий принцип роботи і орієнтують технічних інспекторів праці під час атестації. У той же час Олександр Погребняк підкреслив, що громадський контроль за охороною праці повинні здійснювати всі представники профспілки: голови теркомів і профкомів та їхні заступники, голови комісії профкомів з охорони праці, громадські інспектори з охорони праці. Всі вони наділені правом безперешкодно відвідувати підприємства у будь-який час доби і видавати роботодавцям подання про виявлені ними порушення з питань охорони праці. Якщо така колективна робота проводитиметься на належному рівні, то на підприємствах вугільної галузі значно підвищиться безпека виробництва.

**АРТЕМ ПІДДУБНИЙ,
ДОНЕЦЬК**

ВІТАННЯ

З НОВИМ 2011 РОКОМ І РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

**ВАСИЛЬ ХАРА,
ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ
ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ**

ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!

Нехай рік, що настає, буде щедрим на добро і достаток, на творчу наснагу і професійні досягнення, а осяйна різдвяна зоря об'єднає усіх нас. Міцного вам здоров'я, благополуччя, щастя і радості у житті. Зичу успішної реалізації всіх задумів та планів. Добрих і веселих свят!

ІЗ ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ РЕДАКЦІЇ

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ВАСИЛЮ ГЕОРГІЙОВИЧУ!

Висловлюю щире подяку за моральну підтримку в оздоровленні і подальшому лікуванні. Мені як профспілковому працівникові поталанило в тому, що я відчуваю підтримку, розуміння керівника ФПУ. Правильно кажуть у народі: «Ніколи не збідніє рука того, хто допомагає». Щиро сердечно вітаю Вас, колектив ФПУ зі святами Нового року та Різдва Христового! Хай Мати Божа Вас охороняє, а Ісус Христ із небес благословляє на могої і благаї літа. З повагою

**СВІТЛАНА СІРЕНКО,
ФПО
М. ЧЕРКАСИ**

МАТЕРІАЛИ МАЮТЬ БУТИ КОНКРЕТНИМИ

Газета «Профспілкові вісті» стала набагато цікавішою, змістовно поліпшилася. Розширилося коло дописувачів, так і коло регіонів, звідки надходить до газети інформація. Але мова не тільки про саму газету, а й про матеріали, які автори направляють до неї. Чого хотілося б більше читати в «Профспілкових вістях»? Корисно для голів профкомів, на мій погляд, було б дізнатися, як планується робота профкомом, як реалізуються ці плани, що насамперед береться до уваги. Доцільно висвітлювати на сторінках, як виконуються статутні положення, регулярність проведення профспілкових зборів (загальних та по підрозділах). Варто інформувати, як використовуються кошти, перераховані на рахунок профорганізації. І все це – конкретно, крізь

призму вирішення проблем членів профспілки, трудового колективу. Такого змісту статті суттєво допомагали б новим, особливо з числа молоді, головам профкомів чіткіше орієнтуватися серед повсякденних питань трудового колективу, набувати досвіду роботи. І насамкінець кілька слів щодо публікацій про роботу первинних профспілкових організацій. Інформація про конкретні справи профорганізації підвищуватиме імідж профспілок, спонукатиме до утворення «первинок» у безлічі ТОВ, ВАТ, ЗАТ, мотивуватиме до вступу в профспілки.

**ІВАН АРТЮХ,
ГОЛОВА ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФСПІЛКИ
«МАШПРИЛАД» УКРАЇНИ**

ОГОЛОШЕННЯ

**ЗАМОВЛЯЙТЕ «БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ
ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 12
«МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ
ЄДИНОГО ПРОФСПІЛКОВОГО УРОКУ В
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ
І ПРОФТЕХУЧИЛИЩАХ»**

Вийшла у світ «Бібліотека голови профспілкового комітету» № 12/2010. На жаль, через технічні причини ми не змогли розмістити в цьому номері обіцяний коментар фахівців апарату ФПУ до Генеральної угоди. Випуск коментаря перенесено на січень 2011 року.
Редакція просить у передплатників пробачення! У черговому номері журналу ви знайдете методичні рекомендації з проведення єдиного профспілкового уроку в загальноосвітніх школах і профтехучилищах.
Додатковий наклад «Бібліотеки» № 12 можна замовити до 15 січня 2011 року за адресою:

01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, підприємство «Профінформ» ФПУ або факсом: (044) 496-41-07. Телефон для довідок: (044) 496-41-06, e-mail: profvist@ukr.net.

Мінімальне замовлення – 10 примірників. Вартість одного примірника з пересилкою – 5,50 гривні.

ІЗ НОВОГО РОКУ «ТВ» – НА НОВОМУ САЙТІ!

Із січня 2011 року інтернет-версія нашого видання буде доступна для ознайомлення за адресою

www.psv.org.ua

Федерація професійних спілок України оголошує відбір претендентів на посаду директора підприємства «Господарське управління ФПУ» (м. Київ, майдан Незалежності, 2).
Спеціалізація підприємства – організація роботи щодо господарського, транспортного, матеріально-технічного забезпечення діяльності ФПУ, її членських організацій, надання орендних послуг підприємствам, організаціям, установам.
Вимоги до претендента: вища освіта, досвід роботи на керівних посадах на підприємствах відповідної спеціалізації не менше трьох років, бачення перспектив розвитку та забезпечення ефективної роботи підприємства на засадах самофінансування та прибутковості.

Інформацію про претендентів надсилати на адресу:

01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, Федерація професійних спілок України, кімн. 441 або за факсом: (044) 278-43-20. E-mail: zaiok@fpsu.org.ua.

Термін подання заяви на участь у відборі та інших необхідних документів – до 6 січня 2011 року.
Інформацію щодо переліку документів, необхідних для участі у відборі, можна дізнатися за телефоном: (044) 278-43-20.

Федерація професійних спілок України оголошує відбір претендентів на посаду директора підприємства «Профбудкомплект» ФПУ (м. Одеса, вул. Локомотивна, 24).
Спеціалізація підприємства – виробництво залізобетонних та металевих конструкцій, малих архітектурних форм, проведення будівельних та ремонтно-будівельних робіт як на об'єктах сторонніх організацій, так і на діючих об'єктах власності ФПУ, здійснення оптово-роздрібною торгівлі будівельними матеріалами.

Вимоги до претендента: вища освіта, досвід роботи на керівних посадах на підприємствах відповідної спеціалізації не менше трьох років, бачення реальних перспектив розвитку та забезпечення ефективної роботи підприємства на засадах самофінансування та прибутковості.

Інформацію про претендентів надсилати на адресу:

01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, Федерація професійних спілок України, кімн. 441 або за факсом: (044) 278-43-20. E-mail: zaiok@fpsu.org.ua.

Термін подання заяви на участь у відборі та інших необхідних документів – до 20 січня 2011 року.
Інформацію щодо переліку документів, необхідних для участі у відборі, можна дізнатися за телефоном: (044) 278-43-20.

СПІВЧУТТЯ

Правління Українського закритого акціонерного товариства з туризму та екскурсій «Укрпрофтур» глибоко сумує з приводу передчасної смерті головного бухгалтера ЗАТ «Полтавтурист» **Рубан Катерини Григорівни** і висловлює співчуття колегам, рідним та близьким покійної.

ЛЮДСЬКОЮ МОВОЮ

Упонеділок під час традиційних апаратних та селекторних нарад у ФПУ було розглянуто хід реалізації Генеральної угоди, ситуацію у фондах соціального страхування, низку запропонованих урядових новацій, судові розгляди справ за участі Федерації, питання безпеки охорони праці. Про головні моменти обговорення – докладніше.

Аби врахувати думку громадськості, влада проводить публічні обговорення

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ – У ДІІ

Кабмін відреагував на настійливі рекомендації профспілок провести широке обговорення соціально значущих питань – прийнято розпорядження Уряду «Про проведення публічного громадського обговорення системних соціально-економічних реформ».

Нагадаємо, що відповідно до норм Генеральної угоди глобальні питання, що стосуються економічних і соціальних прав працівників, не можуть бути вирішені без діалогу влади з профспілками та об'єднаннями роботодавців. Тож удосконалення податкового законодавства, робота над проектами Трудового та Житлового кодексів, реформа пенсійної системи, адміністративна реформа, що здійснюються в Україні, – будуть у центрі подальших публічних дискусій. Обговорення відбуватиметься шляхом організації круглих столів, проведення дебатів на радіо

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

і телебаченні за участі представників різних соціальних груп, аби максимально врахувати думку громадськості.

Віце-прем'єри, кожен за напрямом своєї роботи, повинні разом із центральними органами влади виробити у двотижневий термін плани проведення роз'яснювально-консультативної роботи, оприлюднити проекти документів із публічного обговорення на сайтах і запропонувати громадськості певний алгоритм дискусій. ФПУ, Спільний представницький орган профспілок візьмуть безпосередню участь у проведенні таких публічних обговорень.

ПЕНЯ БУДЕ. АЛЕ ЯКОГО РОЗМІРУ?

Минулого тижня Президент України підписав прийнятій Верховною Радою закон, яким

знято заборону на нарахування пені за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги. Нагадаю, що мораторій на нарахування штрафів за несплату комунальних послуг, у зв'язку з невиконанням державою зобов'язань щодо видачі заробітної плати, пенсій, стипендій, інших грошових виплат, діяв у державі від 1996 року.

Владне рішення насправді видається неоднозначним. З одного боку, несумлінні платників треба стимулювати своєчасно розраховуватися за послуги ЖКГ (на 1 листопада 2010 року заборгованість населення з оплати «комуналки» становила 10,5 млрд гривень). З іншого, держава досі не вноرمувала ситуацію з видачею заробітної плати – на сьогодні заборгованість хоча поступово і скорочується, усе ще становить близько 1,3 млрд гривень. Тож і лунали пропозиції проф-

спілок диференційовано підходити до нарахування пені – зважаючи на наявність заборгованості із зарплат перед громадянами.

Однак із 1 січня діють норми про заборону стягнення пені і припиняється. Але водночас розмір пені та її максимальні значення нормативно-правовими актами не встановлені! Про її розмір (0,1%) йдеться лише у проекті Житлового кодексу, який ще не має статусу чинного закону. Тож Федерація рекомендує членським організаціям ФПУ, первинкам оперативно довести до членів профспілок, що у будь-якому договорі з боку сторони бере на себе зобов'язання добровільно. У разі наявності заборгованості з заробітної плати або соціальних виплат, вони мають право не погоджуватися на встановлення розміру пені в договорі або не укладати нові договори з надавачем відповідних житлово-комунальних послуг до законодавчого врегулювання питання. Або, в крайньому разі, посилаючись на законодавчі норми, які діяли до 1996 року, коли пеню нарахували в розмірі 0,01% за один день прострочення платежу. (Докладніше про нарахування пені – у № 1/2011 «ТВ».)

ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ,
«ТВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

У НОВОМУ РОЦІ – НОВИЙ «СПОЖИВЧИЙ КОШИК»

Завершено роботу в експертній тристоронній раді, яка визначає набір товарів і послуг для обрахунку прожиткового мінімуму. З майже трьох із половиною десятків пропозицій ФПУ щодо формування «споживчого кошика» враховано близько тридцяти. Вдалося досягти помітних зрушень в обрахуванні норм для дітей, непрацездатних осіб. Скорочено строки користування одягом за різними позиціями на 1–2 роки, збільшено кількість комплектів у межах того самого набору. Відтепер для пересічного українця нормою буде оснащений антенною телевизор із діагоналлю 51 см, а не 36, як було раніше. У новому «споживчому кошику» також будуть враховані не тільки витрати на стаціонарний телефонний зв'язок, а й на придбання власне телефонного апарата. Допоки не вдалося включити до набору товарів і послуг найважливіші пункти: витрати людей на придбання або оренду житла, платні медичні послуги, оплату освіти. Тож буде над чим працювати надалі.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗАХИСТ

Хоч що кажіть, але без заробітної плати чи за мізерну оплату працювати – ой як не хочеться!.. В нашій країні, на жаль, час від часу робітникам доводиться виходити на вуличні мітинги та протести, вимагаючи виплати своїх кривно зароблених. У таких ситуаціях ФПУ не залишається осторонь і всіляко підтримує невдоволених, допомагаючи їм у вирішенні наболілих питань! Звісно, Федерація намагається й мирним шляхом боротися з роботодавцями, які не виконують свої обов'язки, використовуючи різноманітні важелі впливу.

Працівникам заводу "Білкозин" заборговану зарплату привезли ще під час страйку

Для зменшення диференціації в оплаті праці та для зростання добробуту трудящих за наполяганням ФПУ власників було зобов'язано щороку збільшувати частку працівників, які одержуватимуть заробітну плату вищу за розмір двох прожиткових мінімумів.

Основною ідеологією ФПУ у сфері оплати праці було й залишається забезпечення її достойного рівня, зменшення надмірної диференціації населення за доходами з метою активного формування середнього класу, насамперед із поміж кваліфікованих робітників і спеціалістів.

Так, у січні-вересні 2010 року індекс реальної зарплати становив 9,8% порівняно з відповідним періодом минулого року. ФПУ вдалося переконати Уряд та зафіксувати у Генеральній угоді на 2010-2012 роки домовленість сторін щодо забезпечення зростання реальної заробітної плати не менше, ніж зростання реального ВВП.

ФПУ також вдалося діяти домовленості щодо розроблення та узгодження до 1 квітня 2011 року механізму проведення розрахунку мінімального рівня заробітної плати, який забезпечуватиме відтворення здатності працівника до праці та утримання працездатних членів його сім'ї (відтворювального рівня оплати праці).

Важливим позитивом надскладних переговорів слід вважати й внесення до Генеральної угоди на 2010-2012 роки норми, якою фактично встановлено договірний розмір мінімального рівня оплати праці, а саме: розмір заробітної плати не кваліфікованого працівника небуджетної сфери за повністю виконану норму часу в нормальних умовах праці має перевищувати фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Під час переговорів з укладення Генугоди на новий строк домоглися також встановлення базової тарифної ставки в ЄТС із

1 січня 2011 року в розмірі не менше мінімальної заробітної плати. В результаті вперше вдалося зобов'язати Кабмін проводити переговори з профспілками щодо визначення базових умов в оплаті праці бюджетників, у тому числі й держслужбовців.

Профспілки також спромоглися зобов'язати Кабмін забезпечити протягом 2011 року поступове наближення базового посадового окладу Єдиної тарифної сітки до мінімальної заробітної плати й визначити конкретні механізми системного підвищення зарплат у бюджетній сфері.

ФПУ домоглася значного посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за несвоєчасну виплату заробітної плати.

РИНОК ПРАЦІ

Наслідки світової фінансово-економічної кризи негативно вплинули на ринок праці України. Така ситуація потребувала від профспілок нестандартних й оперативних дій, завдяки яким починаючи з другої половини 2009-го до 2010 року ситуація на ринку праці України вдалося стабілізувати.

Для забезпечення молоді першим робочим місцем за ініціативи ФПУ, яку було озвучено на зустрічі з Президентом України Віктором Януковичем у квітні

До 60%

зросла кількість працівників, заробітна плата яких більша за подвійну величину прожиткового мінімуму.

ЗА ГІДНУ ОПЛАТУ ПРАЦІ

ДИНАМІКА СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ТА ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ ДЛЯ ПРАЦЕЗДАТНИХ ОСІБ У 2006-2010 РОКАХ

2010 року, в Державному бюджеті передбачено асигнування на забезпечення зайнятості випускників вищих та професійно-технічних навчальних закладів освіти шляхом надання дотації роботодавцю.

На початку 2010 року при Кабінеті Міністрів було створено Раду з питань трудової міграції громадян України, до складу якої увійшов представник ФПУ.

Федерацією профспілок України неодноразово ініційовано розроблення заходів щодо повернення тих, хто працює в неформальному секторі економіки, до системи офіційної економіки. За активної участі профспілок було затверджено розпорядження Кабінету Міністрів України «План заходів щодо де-

тінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення».

ФПУ виступає проти поширення нетипових форм зайнятості, при яких погіршуються соціальна незахищеність працівників, втрачається зв'язок із профспілкою, унаслідок чого неможливо скористатися її захистом, послаблюється роль або й руйнуються первинні організації. Для забезпечення широкої профспілкової дискусії з цих питань у серпні 2010 року було проведено Міжнародний профспілковий круглий стіл на тему «Роль профспілок у протидії поширенню позикової праці», участь у якому взяв також представник ФНП Росії.

Переймається Федерація профспілок України не лише вирішенням нагаль-

них проблем у сфері зайнятості, а й науково-обґрунтованим передбаченням змін, що незабаром очікуються на українському ринку праці. Тож ФПУ ініціювала проведення у грудні поточного року Міжнародної тристоронньої науково-практичної конференції на тему «Ринок праці та державна служба зайнятості в епоху глобальних змін і новітніх викликів».

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ

Сприяння стабілізації та розвитку вітчизняного виробничого комплексу як основи збереження та збільшення кількості су-

часних робочих місць, забезпечення продуктивної зайнятості, належних умов праці та рівня її оплати є одними із найважливіших напрямів роботи ФПУ.

За ініціативи профспілок на засіданні Урядового комітету з питань економічної політики 14 січня 2010 року прийнято рішення про доопрацювання із сторонами соціального діалогу проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про основні напрями антикризових дій та відновного розвитку на 2010 рік».

Також Федерація ініціювала проведення міжвідомчої наради із проблемних питань міського електротранспорту, яка відбулася 27 вересня 2010 року у Міністерстві з питань житлово-комунального господарства. Більшість пропозицій ФПУ у проєкті рішення наради були враховані.

Слід відзначити консолідовану позицію ФПУ та профспілки АСМВ у захисті економічних та трудових прав працівників ТОВ «Винницька підшипникова компанія». Спільними зусиллями були проведені протестні акції у Вінниці та Києві.

Головними завданнями Федерації профспілок України, її членських організацій у сфері збереження та сприяння розвитку вітчизняного виробничого комплексу є консолідація соціальних партнерів у підтримці створення вітчизняного конкурентоспроможного середовища в усіх його ланках: працівник – підприємство – галузь – регіон – національна економіка та соціальне спрямування бізнесу.

АННА РЕПІЧ,
«ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ

ФПУ продовжує наполягати на тому, щоб базовим соціальним стандартом достатнього рівня життя населення був прожитковий мінімум. І хоча Кабмін зобов'язаний визначити шороку до 1 липня величину прожиткового мінімуму на відповідний рік за погодженням зі стороною профспілок та роботодавців, однак розрахунки розміру прожиткового мінімуму на 2011 рік не погоджено зі сторонами соціального діалогу. Із 2000 року не переглядалася набора продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для визначення розміру прожиткового мінімуму, хоча статтею 3 Закону України «Про прожитковий мінімум» визначено, що такий перегляд здійснюється не рідше одного разу на п'ять років. З ініціативи профспілок розпочався тристоронній діалог

щодо оновлення набору товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму. На черзі – забезпечення виконання рішення Конституційного Суду України від 22.05.2008 № 10-рп/2008 щодо повернення до складу прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які, відповідно до законодавства, підлягають обов'язковому державному соціальному страхуванню, суму податку з доходів фізичних осіб. ФПУ запропонувала корегування вартісної величини прожиткового мінімуму залежно від зміни цін. Дані моніторингу свідчать, що протягом 2007–2010 років офіційна величина прожиткового мінімуму щомісяця виявлялася заниженою порівняно з фактичним рівнем цін. Наприклад, у вересні 2010 року ця величина виявилася заниженою в середньому на 13 відсотків.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мінімальний розмір пенсії за віком хоч і дорівнює прожитковому мінімуму для непрацездатних осіб, але відстає від фактичного прожиткового мінімуму. Так, станом на 1 жовтня 2010 року мінімальна пенсія становила 723 грн, однак, за даними Мінпраці, фактичний прожитковий мінімум за цінами вересня 2010 року становив 761 грн, а межа бідності за I квартал 2010 року сягнула 915 грн. Разом із тим з вересня 2009 року у зв'язку із рішенням Конституційного Суду України пенсії призначаються без обмеження максимального розміру, що спричиняє справедливе невдоволення пенсіонерів, оскільки при мінімальній пенсії в 723 грн окремі пенсії нині призначаються в розмірі 20, 30 тис. грн і більше. Середній розмір пенсії лише незначною мірою перевищує мінімальну пенсію (близько 50%) і станом на 1 жовтня 2010 року становить 1123,58 грн, що свідчить про низьку диференціацію розмірів пенсій залежно від тривалості страхового стажу та одержуваної заробітної плати, з якої сплачено страхові внески до Пенсійного фонду. Незначний коефіцієнт що-

річного підвищення пенсій, відповідно до статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (не менше ніж на 20% темпів зростання середньої заробітної плати порівняно з попереднім роком), не відповідає зростанню цін на товари та послуги та призводить до збільшення розриву в розмірах раніше призначених і новопризначених пенсій та зниження купівельної спроможності пенсіонерів. На жаль, залишається не врегульованим питання перерахунку пенсій працюючим пенсіонерам. Як у 2009-му, так і в 2010 році при перерахунку пенсій, відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», органи Пенсійного фонду застосовують показник середньої заробітної плати в Україні не за рік, що передуює року звернення з приводу перерахунку пенсії, а за 2007 рік. Не мали позитивного результату ініційовані ФПУ протест до Генеральної прокуратури та подання уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Доводиться захищати порушені права пенсіонерів у судах.

Одним із пріоритетних напрямів роботи ФПУ завжди був і залишається соціальний захист населення: підвищення рівня соціальних стандартів та гарантій, боротьба з бідністю, посилення ефективності системи соціального страхування. Чого вдалося досягти профспілкам у році, який ми нає, і над чим ще треба працювати?

ПОНАД УСЕ – ДОБРОБУТ НАРОДУ

ЦІНОВА ПОЛІТИКА ФПУ

Законодавством України професійні спілки визначено одним із суб'єктів у сфері регулювання цін та ціноутворення. Завдяки активній позиції ФПУ вдалося домогтися того, що всі проекти соціально важливіх рішень влади про зміну цін і тарифів обов'язково погоджуються із СПО профспілок. Мін'юст не має права реєструвати нормативно-правові акти, якщо їх не погоджено із профспілками.

Федерація вдалося переконати Уряд у доцільності введення й збереження діючої системи диференційованих цін на газ і тарифів на електроенергію для населення залежно від обсягів споживання, що відображено у проекті Стратегії розвитку України до 2012 року. В результаті понад 3/4 сімей, що споживають газ, оплачують його за цінами, значно нижчими від середньозваженої.

Однак 13 липня 2010 року НКРЕ без погодження із профспілками прийняла постанову № 812 про підвищення ціни на газ для населення. У відповідь ФПУ надіслала звернення до Президента, Генерального прокурора,

подала позов до Київського окружного адміністративного суду до НКРЕ, Кабміну, Мін'юсту з вимогою скасувати рішення НКРЕ та його державну реєстрацію.

А вже 1 серпня набула чинності постанова Кабміну № 621, в якій ухвалено пропозиції ФПУ щодо зменшення розміру обов'язкової плати громадян за житлово-комунальні послуги з 20 до 15% (а для родин, що складаються з пенсіонерів та інших непрацездатних осіб, – з 15 до 10%) середньомісячного сукупного доходу сім'ї. Також зменшено з 15 до 10% поріг обов'язкової плати за житлово-комунальні послуги для сімей, у складі яких є працездатні особи, якщо середньомісячний сукупний дохід родин із розрахунку на одну особу не перевищує 50% прожиткового мінімуму. Це дозволило більш ніж у двічі розширити доступність житлових субсидій.

Профспілки запропонували змінити методику обчислення середнього сукупного доходу. Зокрема, до розміру доходу не включати нарахований податок, а також зняти обмеження щодо отримання субсидій для родин, у складі яких є працюючі громадяни. Нині Уряд об-

раховує вартість цього питання.

Щодо проголошеного Урядом неодноразового підвищення ціни на газ у 2011 році, то ФПУ зайняла активну позицію, аби цього не допустити. Так, 16 вересня у Будинку профспілок проведено консультативну тристоронню зустріч представників уряду, МВФ і профспілок. Йшлося про проблеми реалізації соціально-економічної політики в контексті Меморандуму МВФ з Україною та необхідність перегляду окремих його положень, у тому числі щодо обгрунтованості подальшого підвищення цін на природний газ для населення.

Протягом жовтня–листопада відбулося чотири засідання спільної робочої групи з питань регулювання цін на газ для населення. До складу групи увійшли представники ФПУ, міністерств і відомств. Запропоноване профспілковою стороною переоснащення опалювального обладнання на більш сучасне та економічне, за оцінками фахівців, має зекономити понад 3 млрд куб. м вітчизняного газу та спрямувати його на підприємства теплокомуненерго для здешевлення виробництва тепла та гарячої води населенню.

ЗМІНИ У СИСТЕМІ СОЦСТРАХУ

Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (набуває чинності з 1 січня 2011 року) передбачено збільшення (у складі єдиного внеску) розміру внеску на соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійне захворювання» (набуває чинності з 1 січня 2011 року) передбачено збільшення (у складі єдиного внеску) розміру внеску на соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійне захворювання на 0,1%. Це стало можливим завдяки принциповій позиції профспілок, які послідовно проводили роботу щодо наповнення бюджету фонду та збільшення розміру страхового внеску на цей вид страхування.

Основним завданням профспілок у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття залишається збільшення обсягів соціальних послуг безробітним та життя заходів щодо їх працевлаштування, забезпечення застрахованих осіб, зареєстрованих у державній службі зайнятості, належними виплатами за рахунок коштів Фонду соціального страхування з поступовим наблизшенням мінімального розміру допомоги із безробіття до прожиткового мінімуму. Завдяки принциповій і наполегливій позиції членів правління фонду від профспілкової сторони встановлено порядок, за яким розмір мінімальної допомоги із безробіття підвищується з урахуванням темпів зростання прожиткового мінімуму.

ПІДГОТУВАЛА
ІНГА ВАЛЕНТИНОВА

АЛЬТЕРНАТИВА Є!

Профспілки запропонували Уряду альтернативу підвищенню пенсійного віку для жінок, яке влада планує здійснити уже на початку 2011 року. Зокрема, за рахунок підвищення та легалізації заробітної плати, збільшення чисельності зайнятого населення, що сприяло б значному збільшенню надходжень до Пенсійного фонду і покращити рівень пенсійного забезпечення, питання підвищення пенсійного віку можна було б відтермінувати.

КОЛДогоВІРНА РОБОТА

Укладення Генугоди стало ключовою подією року

**НЕ ВИХЛЮПНУТИ Б
ДИТИНУ**

За словами заступника Голови ФПУ Сергія Кондрюка, Генеральна угода на 2010–2012 роки, укладена між державою, роботодавцями і профспілками 9 листопада 2010 року, стала тим довгожданим «дитям», якого чекали понад 7 місяців. Переговори, початі ще за попереднього уряду, були затяжними і непростими, в окремі моменти навіть здавалося, що вони зайшли в безвихідь.

– Але соціальні партнери вчасно зрозуміли, що проблеми реформування суспільства і економіки краще вирішувати не через конфронтацію, а шляхом гармонізації позицій, – каже Сергій Кондрюк. – Як результат, Генугода все-таки побачила світ. На сьогодні вона вирішує три важливі питання: по-перше, профспілки через органи управління підприємствами здобули можливість брати участь у виробничому процесі; по-друге, ми вирвали трудівника із зони бідності, закріпивши в Генугоді норму, за якою зарплата некваліфікованого працівника небюджетної сфери має бути вищою за прожитковий мінімум, причому з урахуванням прибуткового податку (для працівників бюджетного сектору це питання, як і раніше, залишається невирішеним); по-третє, домовилися, що Генугода – це інструмент постійного моніторингу соціально-економічних процесів у країні. Кожна зі сторін здійснюватиме його самостійно, маючи право у будь-який момент зібрати підписантів за столом переговорів. Генугода розглядає широке коло питань із розвитку вітчизняного виробництва і зайнятості, оплати й охорони праці, умов відпочинку, соціального захисту, задоволення духовних потреб населення, соціального діалогу.

941 гривню становить офіційний прожитковий мінімум із 1 січня для

працевдатного громадянина. Фактичний прожитковий мінімум набагато вищий: за розрахунками Мінсоцполітики, вже у жовтні 2010 року він дорівнював 1038 гривням.

Лише два місяці тому по кожному з розділів сторони взяли на себе зобов'язання, але вже сьогодні можна вести мову про неповне їх виконання за низкою позицій. Так, успіх переговорів, Мінсоцполітики не публікує на своєму сайті повну інформацію про фактичний розмір прожиткового мінімуму – не враховує прибутковий податок і не показує формулу розрахунку прожиткового мінімуму. Керівник департаменту ФПУ з питань соціального захисту Галина Голєусова вказує також на те, що з профспілками не були погоджені проект пенсійної реформи до передачі його у Верховну Раду і розмір прожиткового мінімуму для держбюджету–2011, не розроблені нові набори товарів і послуг для формування прожиткового мінімуму, не підняті до рівня прожиткового мінімуму допомоги з безробіття і виплати по догляду за дитиною до трьох років, не створені при Кабміні громадські експертні ради, обов'язок яких – контролювати правильність розрахунку індексів цін Держкомстатом, тощо.

Для профспілок Генугода важлива тим, що на її базі формуються регіональні і галузеві угоди, а також колективні договори.

Заданими управлінням ФПУ з питань макроекономіки, бюджетної політики і колдоговірного регулювання, в Україні колдоговори укладені на 100 тисячах підприємств різних форм власності, що охоплює 82% офіційно влаштованих працівників. Щоправда, з урахуванням великої кількості малих підприємств, де колдоговори, як правило, не укладають, ця цифра видається занадто оптимістичною.

Як вважає головний спеціаліст із питань колдоговірного регулювання Олексій Бабенко, ніякі дані не повинні присипляти пильність профспілкових структур. Соціальний діалог із роботодавцем залишається одним із основоположних моментів профспілкової роботи, а її успіх залежить від тактики ведення переговорів.

Аби переговори велися грамотно і результативно, на базі Академії праці і соціальних відносин ФПУ розробляється методика підготовки викладачів для навчання профспілкових парламентарів, а в науково-методичному центрі Федерації профспілкових організацій Чернігівської області планується почати безперервне навчання і перенавчання таких парламентарів.

– Людині, що взялася за укладення договору

Генеральну угоду підписали 60 всеукраїнських профспілок

**ДОСИТЬ ВХОДИТИ
В СТАНОВИЩЕ РОБОТОДАВЦЯ!**

або колдоговору, треба чітко і глибоко знати предмет ведення переговорів, уміти створити команду, володіти психологічними й ораторськими прийомами, – каже Олексій Бабенко. – Якщо, приміром, ідеться про зарплати, слід добре вивчити фінансове становище на підприємстві, ставити перед роботодавцем реальні завдання і в той же час не втрачати можливості підняти соціальні гарантії. Вважаю, саме браком таких знань можна пояснити те, що на 7% підприємств, які мають профорганізації (за звітністю, отриманою ФПУ),

колективні договори не укладають.

Колдоговірна кампанія 2011 року відбуватиметься під гаслом «Профспілки – за гідну працю і гідне життя в Україні». Криза пішла на спад, намітилася економічна стабілізація. Реальна заробітна плата за результатами 9 місяців 2010 року зросла на 9,8% (за річного прогнозу 5%). Показник інфляції з початку року – 7,4% (за річного прогнозу 13,1%).

Середній розмір зарплати в жовтні у всіх регіонах становив понад два з половиною прожиткових мінімуми для працевдатної особи – 2322 гривні. Нижчим він був

тільки в Тернопільській (1732 грн), Волинській (1756 грн), Чернігівській (1770 грн) і Херсонській (1781 грн) областях. Вищий – у Києві (3534 грн) і чотирьох областях: Донецькій (2683 грн), Дніпропетровській (2448 грн), Київській (2377 грн), Луганській (2377 грн). Таким чином, у профспілкових організацій з'явилася можливість під час укладання нових договорів повернути відмінні або відстрочені норми колдоговорів. Як вони проведуть цю роботу, ми поцікавилися у деяких голів профкомів.

ОЛЕНА СУХОРУКОВА, «ПВ»

НАШЕ ОПИТУВАННЯ: ЩО НОВОГО У ВАШОМУ КОЛДОГОВОРІ?

ВОЛОДИМИР МАКСАК, ВАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»:

– Звісно, криза змусила нас пригальмувати темпи зростання зарплати, скоротити обсяги підшефної допомоги, зменшити кількість видаваних працівникам комбінату санаторно-курортних путівок тощо. Але всі виплати, закладені в колдоговорі, виконувалися. Тепер, враховуючи норми галузевої і Генеральної угод, починати знову нарощувати соцгарантії.

КОСТЯНТИН АРЖАТКІН, ВАТ «ЗАВОД «ЕКВАТОР»:

– Криза, може, і позадду, але ми продовжуємо залежати від портфеля замовлень із Росії. У кожен колдоговір прагнемо внести хоч щось нове. Торік, приміром, для тих, що працюють за комп'ютером, ввели додатковий день до відпустки. Цього року все залежатиме від перспективи, яку окреслить наше керівництво.

КОСТЯНТИН БУТРИМОВ, ВАТ «СВЗ»:

– Колдоговір на 2010–2011 роки на Стахановському вагонубудівному прийняли торік. А цього року тільки внесемо доповнення. Кризові роки, безумовно, були складними. Дію деяких пунктів – надбавки за шкідливість, видача спецодягу, взуття, засобів індивідуального захисту, молока – довелися припинити. Але тепер усе працює в повному обсязі.

НІНА МОРОЗ, ЗАТ «ВОЗКО»:

– У 2010 році наше шкіряне підприємство спрацювало краще, ніж торік, тож можемо продовжити зміцнення соцстандартів для наших працівників. А вони у нас і без того чималі: доплати до лікарняних, безвідсоткові позики на жилто тощо. Зміни до колдоговору 2010–2011 років, прийнятого рік тому, внесемо після ухвалення нового Трудового кодексу.

ЮРІЙ БОБЧЕНКО, ВАТ «АРС-ЛОРИМІТТАЛ КРИВИЙ РІВ»:

– Усі соцгарантії нашого вагового колдоговору працюють чітко і без посилення на становище в галузі. Найскладніше – підвищувати зарплату. Наша пропозиція: для таких бюджетоформувальних і небезпечних галузей, як металургія чи хімія затвердити галузевий стандарт оплати праці. У Генугоді це не враховано, тож виходитимемо на Верховну Раду.

ПРАВОВА РОБОТА

ДИСКРИМІНАЦІЙНІ НОРМИ
ВИЛУЧЕНО ІЗ ЗАКОНІВ

Юридичним департаментом апарату Федерації профспілок України опрацьовано низку законопроектів та інших нормативно-правових актів, що надходили на погодження до Національної тристоронньої соціально-економічної ради, Спільного представницького органу профспілок та профспілкових об'єднань для ведення колективних переговорів і соціального діалогу на національному рівні, а також розглядалися на засіданнях урядових комітетів.

Така робота дала змогу у певних випадках запобігти звуженню змісту, обсягу прав працівників порівняно з чинним законодавством. Завдяки зауваженням і пропозиціям ФПУ з проектів нормативно-правових актів було вилучено норми, які погіршували права педагогічних працівників за результатами проведеної атестації, працівників пожежної охорони в питаннях укладення контракту, водіїв автомобілів – у питаннях робочого часу. За клопотаннями членських організацій за ініціативи ФПУ подано пропозиції до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» щодо поширення його дії на працівників вентильованих аварійно-рятувальних служб (формувань) ГМК, до проекту Повітряного кодексу України – щодо виключення з нього норми, якою передбачено укладення контрактів із персоналом. З метою спрощення процедури легалізації та звітності профспілок, їх організацій та об'єднань ФПУ звернулася до Прем'єр-

1730 особам

надані юридичні консультації з правових питань

у Приймальні громадян юрид. департаменту. На «гарячу лінію» за звітний період звернулася 461 особа.

міністра України М. Азарова з проханням дати доручення відповідним центральним органам виконавчої влади розглянути пропозиції ФПУ та за її участі вжити заходів з вирішення порушених питань. На виконання зазначеного звернення у жовтні 2010 року під егідою Міністерства юстиції України обговорено проблеми, що виникають під час державної реєстрації профспілок, зміни найменування профспілкових організацій, взяття їх на облік у фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, податкових органах, надання податкової, статистичної та фінансової звітності. За результатами обговорення прийнято рішення щодо підготовки пропозицій про внесення змін до законодавчих актів, які регулюють зазначені питання. Триває робота над проектом Трудового кодексу України, активізовано роз'яснення норм цього проекту, висвітлення його позитивних і негативних моментів.

40 ВИДІВ ЮРДОПОМОГИ –
В АРСЕНАЛІ ГОЛОВСПЕЦІВ

На виконання Програми дій Федерації профспілок України, затвердженої V з'їздом ФПУ, щодо посилення захисту конституційних прав і гарантій працівників, підвищення правозахисної функції профспілок постановою Президії ФПУ від 26 квітня 2005 року № П-16-5 «Про структуру та граничну чисельність працівників апарату ФПУ» введено посади головних спеціалістів апарату ФПУ з питань правової роботи, які працюють безпосередньо в територіальних профоб'єднаннях, містах Києві та Севастополі.

Аналіз роботи свідчить, що головні спеціалісти проводять систем-

ну та цілеспрямовану роботу з надання практичної та методичної допомоги територіальним профоб'єднанням, обласним організаціям галузевих профспілок, первинним профорганізаціям із питань застосування законодавства про працю, профспілки, а також членам профспілок щодо представництва та захисту їхніх трудових і соціально-економічних прав та інтересів. Загалом представники ФПУ на місцях надають понад 40 видів правової допомоги.

Президія ФПУ 1 грудня 2010 року розглянула питання про вдосконалення роботи головних спеціалістів із питань

правової роботи апарату ФПУ, які працюють у територіальних профоб'єднаннях, прийняла відповідну постанову та затвердила порядок організації їхньої роботи, фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

У правозахисній роботі профспілок головними завданнями для членських організацій визначено насамперед належне забезпечення співпраці головних спеціалістів із питань правової роботи апарату ФПУ з територіальними органами Держнагляду праці, органами виконавчої влади та місцевому самоврядування, прокуратури, юстиції НСПП,

Для підсилення координації та підвищення ефективності роботи у структурі юрид. департаменту ФПУ з 1 травня 2009 року створено Центр захисту трудових прав.

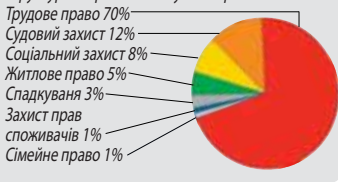
обмін інформацією, проведення спільних заходів тощо, а також забезпечення широкого висвітлення у пресі правової тематики проблем, що вирішують профспілки задля захисту прав та інтересів членів спілок.

ПРАЦЮЮТЬ
ПРОФЕСІОНАЛИ

Робота Приймальні громадян юридичного департаменту апарату ФПУ характеризується підвищеним навантаженням через масовість звернень та широкий спектр проблем, з якими звертаються відвідувачі.

У 2010 році у Приймальні громадян юрид. департаменту були надані юридичні консультації з правових питань 1730 особам. На «гарячу лінію» за звітний період звернулася 461 особа.

Структура звернень за галузями права:

КРОКИ ДО ЗМІН

Для головних спеціалістів із питань правової роботи апарату ФПУ, які працюють у територіальних профоб'єднаннях, визначено низку пріоритетних напрямів. Це, зокрема, зосередження роботи на забезпеченні та захисті спілчан, передусім щодо обов'язкового легального оформлення трудових відносин, захисту від незаконних звільнень, своєчасної та повної оплати праці, безумовного виконання колективних договорів; конструктивна співпраця з територіальними інспекціями праці, більш широке застосування положень Угоди між ФПУ та Держнагляду праці від 19 травня 2009 року, забезпечення юридичного супроводу укла-

дження з ними територіальних угод; забезпечення надання всього спектру правових послуг галузевим профспілковим організаціям усіх рівнів з урахуванням територіальних особливостей; удосконалення методично-правової роботи у здійсненні оформлення трудових відносин, здійснення правового моніторингу причин виникнення порушень трудового законодавства, ефективності вжиття заходів щодо їх усунення, реагування на звернення профспілок, ініціювання публічного розгляду тощо.

Рік почався і закінчився безстроковим страйком Харківського «Міськелектротранспорту». Вимога – видати заборговану з липня 2010 року заробітну плату, яка на 20 грудня становила 18,7 млн гривень. Протягом року акції протесту в зв'язку з невидачею зарплат працівникам міськелектротранспорту відбулись у Миколаєві, Чернігові, Житомирі, Луганську та інших містах.

ЧИМ НАМ ЗАПАМ'ЯТАТИ

Комусь рік, що минає, запам'ятається акцією протесту, комусь обновкою, купленою на нарешті видані зарплатні борги, комусь радістю перемоги на спортивному змаганні або творчому конкурсі. Але вони є, ці спогади, бо ми живемо, боремось і прагнемо зробити світ іншим – кращим. У виборі подій, які дивляться на вас із фотографій, ми не ставили собі за мету показати тільки заходи, організовані ФПУ, бо профспілка – всюдишца. Її цікавить усе, і все з нею пов'язано.

Регіональний реактивний літак нового покоління Ан-158, виготовлений на ДП «Антонов», у липні взяв участь у Міжнародній аерокосмічній виставці «Фарнборо-2010» (Лондон). Україна нагадала світові, що вона залишається високотехнологічною державою. На виставці були укладені з Росією контракти на продаж їй Ан-158. У жовтні Україна і Росія підписали угоду про співробітництво у сфері авіабудування, яке передбачає створення спільного підприємства з часткою участі 50 на 50.

Українські ракети-носії «Дніпро» (перероблені стратегічні міжконтинентальні ракети «Сатана») в квітні, червні і жовтні успішно вивели на орбіту космічні апарати європейських країн, а також український «Січ-2». Престиж нашої країни як космічної держави зберігається завдяки КБ «Південне» та ВО «Південний машзавод» (Дніпропетровськ), ВАТ «Хартрон-Арко» і НДІ РВ (Харків) та ДП «Арсенал» (Київ).

19 березня Президент України Віктор Янукович зустрівся з представниками всеукраїнських профспілок та профоб'єднань і пообіцяв їм співробітництво.

До Дня незалежності на Співочому полі в Києві профспілкові колективи художньої самодіяльності дали концерт, який було організовано благодійною організацією «Фонд культури ФПУ». Глядачами стали кияни й гості міста.

АЄТЬСЯ 2010 РІК?

Навесні виконком UEFA затвердив чотири українські міста, які прийматимуть матчі чемпіонату Європи-2012: Київ, Львів, Донецьк і Харків. Київ і Харків уже мають по новому терміналу в аеропортах, триває будівництво терміналів у Львові і Донецьку. НСК «Олімпійський» готовий на 65% і в січні там почнуть монтувати дах, львівська арена готова наполовину. А 16 листопада були представлені талісмани Євро-2012 – два футбольні-близнюки Славек і Славко.

Роботи профспілкам додалося – капітал наступає. У 2010 році активність на ринку злиття і поглинань в Україні зростає, понад 40 компаній змінили власника. Наприклад, металургійна імперія Ріната Ахметова «Метінвест» поглинула ММК ім. Ілліча (Маріуполь), на якому працювало 49 тисяч чоловік. Нині на комбінаті відбувається так звана оптимізація чисельності.

Тисячі підприємців з'їхалися наприкінці листопада в столицю, щоб висловити невдоволення Податковим кодексом, і розбили на майдані Незалежності наметове містечко. По всій країні прокотилися демонстрації з вимогою до Януковича не підписувати кодекс. 30 листопада Президент наклав вето на скандальний документ, а в ніч із 2 на 3 грудня силами «Беркута» наметове містечко було згорнуте і на його місці почали встановлювати новорічну ялинку.

6 жовтня ФПУ відзначила 20-річчя. Напередодні цієї дати на Дніпрі відбулася регата за участі 64 парусних суден. Ентузіасти велосипедного спорту на честь дня народження ФПУ промчали з символікою Федерації вулицями столиці.

Уперше в історії українських профспілок ФПУ підписала декларацію про співробітництво з Українською православною церквою (підпис поставив митрополит Володимир) у соціальних проектах і питаннях духовного розвитку трудящих України.

...ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

«ВРАХУВАЛИ»
ВИМОГИ ПІДПРИЄМЦІВ

Законопроект ВРУ № 7101 передбачав кардинальні зміни у спрощеній системі оподаткування суб'єктів малого підприємництва, а саме: змінювався граничний дохід, який дає право на застосування спрощеної системи оподаткування, з 500 до 300 тис. грн, та до 600 – із використанням касового апарату. Ця норма спричинила спротив у суспільстві та була виключена з Податкового кодексу після президентсь-

кого вето. Однак стаття 39.1.12 Податкового кодексу, що забороняє віднесення до складу валових витрат придбання товарів, робіт і послуг у фізичних осіб, що сплачують єдиний податок, не була ветоювана Президентом і залишилася у кодексі. Мабуть, це зроблено, аби компанії, які використовують найману працю фізичних осіб-підприємців, нарешті надали останній статус працевлаштованих.

ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ
ПОДАТКІВ І ЄДИНИЙ
СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК

У ПК змінюється загальний склад податків і зборів. Кількість загальнодержавних стягнень скорочується з 28 до 18, місцевих – з 14 до 5. На перший погляд, це очевидне спрощення системи оподаткування, але при ретельнішому розгляді можна зробити висновок, що скасовано ті податки та збори, які давали найменше наповнення бюджету. Приміром, комунальний податок, податок для власників транспортних засобів. Для бюджетоутворювальних податків передбачене поступове зниження: для податку на прибуток – з 25 до 16% у 2014 році, для податку на додану вартість – з 20 до 17% у 2014 році.

Додатково ми отримали чудове положення про єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Здавалося б, замість регулярного оформлення суворих звітів для чотирьох фондів підприємства матимуть змогу звітувати та сплачувати внесок один раз на рік. Але механізм запровадження дії норми про ЄСВ передбачає, що підприємство повинне провадити перерахування внеску на 88 рахунків бюджетної класифікації. Відповідальність за перерозподіл коштів між бюджетами перекладено на бухгалтерів підприємств, з усіма штрафними санкціями, що впливають звідси.

...ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ

СОЦІАЛЬНА ПОДАТКОВА
ПІЛЬГА СТАНЕ ДОСТУПНІШОЮ

У проєкті бюджету на 2011 рік мінімальну заробітну плату закладено у розмірі 941 гривні. З 1 січня 2011 року розмір податкової соціальної пільги буде збільшено у 2 рази і її розмір становитиме 100% прожиткового мінімуму. Коло користувачів цією пільгою істотно зросте. Зокрема, її зможуть одержувати сім'ї, які виховують двох та більше дітей віком до 18 років. Раніше це стосувалося

сімей із трьома і більше дітьми. Скажімо, людині, що виховує двох дітей і дохід якої не перевищує 2640 грн на місяць, держава «пробачить» 141 гривню податків. Це норма покликана насамперед підвищити рівень доходів найменш забезпечених громадян. Заяву на отримання пільги та документи, що підтверджують це право, працівники мають надавати роботодавцям.

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС

...А НА МАЙДАНІ – ЯЛИНКА

Мегафони вимкнено, намети – знесено. За два тижні до Нового року на майдані у Києві з'явилася красуня-ялинка, а Україна отримала єдиний документ, що регламентує податкову політику держави. Безсумнівно, ця подія має стати «зеленим світлом» для європейських інвестицій та кредитів. Дивує успіх, з яким було розглянуто і прийнято податкову конституцію країни, адже проєкт ПК було опубліковано 4 грудня, а з 1 січня окремі положення кодексу вже набувають чинності. Можна сказати, що цей документ вистражданий потом і кров'ю Уряду, за-

конотворців і народу, який брав безпосередню участь у процесі і вигляді акцій протесту. Домовленості влади і бізнесу призвели до того, що ті, хто вибрав для себе спрощену систему, працюватимуть згідно з Указом Президента «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», тобто якісний склад платників єдиного податку залишається в сьогоденнішому вигляді. От тільки витрати на «спрощенців» не можна буде віднести до валових. Із позитивних моментів ПК варто відзначити автоматичне відшкодування ПДВ навіть із відновлен-

ням штрафних санкцій за порушення встановлених законодавством строків відшкодування. Щоправда, це буде можливо лише за умови, якщо немає ніяких порушень у бухгалтерії підприємства. Прецедентом вітчизняного оподаткування є введення галузевих пільг на період від 5 до 10 років для певної частини підприємств легкої, літакобудівної, суднобудівної промисловості і галузі електроенергетики. Суттєвими є досягнення профспілок у царині оподаткування діяльності профгромад та рівня доходів малозабезпечених громадян.

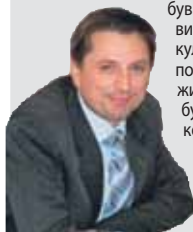
У перспективі Податковий кодекс має перетворити армію підприємців на армію малозабезпечених найманих працівників.

НАТАЛІЯ ЛЕВИНА, «ПВ»

КОМЕНТАР ФАХІВЦІВ

МІЛЬЙОНІВ ОДРАЗУ НЕ ЗАРОБИШ

Сам факт прийняття Податкового кодексу, безумовно, є позитивним. Але за наявності певних норм і механізмів, передбачених нашою податковою системою, можна впевнено казати, що він спрямований на знищення прощарку підприємництва, а саме – суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Це погано не лише тому, що звужуються можливості для ведення господарської діяльності. Річ у тім, що приватне підприємництво є школою бізнесу. Адже не кожна людина, яка хоче спробувати себе у бізнесі, здатна одразу створити товариство з обмеженою відповідальністю і заробляти мільйони. Навіть ніні багато підприємців, які працюють за спрощеною системою оподаткування протягом кількох років, не досягли того масштабу, аби перейти на вищий щабель господарювання. До речі, хоча великий бізнес і здобув деякі нові можливості у вигляді податкових канікул, але далеко не всі пропозиції щодо полегшення життя юридичних осіб було враховано у цьому кодексі.

АНАТОЛІЙ ГАРАЧЕНКО,
ЧЛЕН ЕКСПЕРТНОЇ РАДИ
КОМІТЕТУ ВРУ

ПРОФСПІЛКИ ЗДОБУЛИ НОВІ ПРАВА

Федерація профспілок уперше взяла безпосередню активну участь у розробленні такого важливого документу як Податковий кодекс. Для ФПУ це є знаковою подією. Ключовою перемогою профспілок є вирішення принципових проблем, зокрема щодо звільнення від оподаткування профспілкових витрат та розширення переліку доходів профспілкових організацій, звільнених від оподаткування. Зокрема, з 1 січня не оподатковуватимуться профспілкові виплати членам спілок, якщо сума виплати одній особі протягом року не перевищуватиме суму мінімальної заробітної плати, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень. Також не оподатковуватиметься цільова благодійна допомога постраждалому внаслідок катастрофи чи стихійного лиха члену профспілки, вартість нагород та незначних дарунків (не дорожчих за 50% мінімальної зарплати). Розширюється перелік звільнених від оподаткування доходів профспілок шляхом включення до цього переліку вартості майна та послуг, одержаних первинкою від роботодавця. Частково вирішується проблема віднесення на валові витрати відрахувань первинкам на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу для підприємств, що не мали прибутку.

СЕРГІЙ КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
ФПУ

З ЛЮБОВ'Ю

**ФПУ – ДІТЯМ: УСЕ, ЩО
МОЖНА ЗРОБИТИ**

Аби зменшити можливий фінансовий тиск на підприємства, організації та профкоми, які утримують оздоровчі заклади для дітей та виділяють кошти на оздоровлення, а також і на батьків, щоб не допустити зниження кількості оздоровлених дітей, ФПУ звернулася до правління Фонду соціального страхування, Кабінету Міністрів та Федерації роботодавців України з пропозицією вирішити питання фінансування коштом ФСС оздоровлення дітей у дитячих закладах із тривалістю зміни не менше 14 днів. Пропозицію було схвалено, і правління згаданого Фонду ухвалило відповідне рішення (до законодавчого врегулювання цього питання). До Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту направлено пропозиції про внесення змін до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», а низку питань щодо оптимізації оздоровлення дітей включено до Генеральної угоди на 2010–2012 роки. Наступним кроком Федерації профспілок України із

вдосконалення нормативно-правової бази стало внесення пропозицій про зміну норм харчування дітей у дитячих оздоровчих закладах. Управління культурно-масової, спортивної роботи та молодіжної політики апарату ФПУ на допомогу профспілковим комітетам та керівникам дитячих оздоровчих закладів видало збірку нормативних та методичних матеріалів із питань оздоровчої роботи з дітьми; за його сприяння проведено Всеукраїнський семінар організаторів літнього оздоровлення й відпочинку дітей. Упродовж оздоровчого сезону–2010 працювала «гаряча лінія». Представники ФПУ також брали участь у Всеукраїнській нараді з питань підготовки та проведення оздоровлення дітей у 2010 році, Всеукраїнській селекторній нараді, роботі Національної тристоронньої соціально-економічної ради при Президентові України, засіданнях парламентських профільних комітетів та міністерств із питань оздоровлення дітей.

“Нині ми заклали надійні підвалини для дитячого оздоровлення у 2011 році. Переконали, що з приходом нової влади щороку з'являтиметься більше можливостей для гідної організації відпочинку дітей.

Із звернення Голови ФПУ Василя Хари до кращів організаторів літнього дитячого оздоровлення у 2010 році

БІГ ІЗ ПЕРЕШКОДАМИ

НЕ «НАШІ» МІНУСИ...

Виникали проблеми з проведенням тендерів на закупівлю оздоровчих послуг, оскільки тендерні процедури проводилися не досить прозоро, а переможці визначалися за найнижчими розцінками за оздоровчий день. Негативно позначилися на термінах і якості підготовки дитячих оздоровниць до відкриття сезону несвоєчасне фінансування з бюджетів усіх рівнів. Тож деякі підприємства були змушені тимчасово призупинити функціонування таборів улітку 2010 року через відсутність коштів. Цього року кількість таборів зменшилась на 66,

хоча загальна кількість стаціонарних закладів навіть збільшилась на 4 одиниці. На жаль, залишилися невирішеними питання щодо надання таборам пільг на оплату комунальних послуг, оренди землі, недостатнього контролю органів охорони здоров'я за якістю медичних довідок, припинення безплатних оглядів працівників більшості дитячих таборів. Непокоїть також постійне зростання цін на адміністративні послуги, отримання різноманітних дозволів на відкриття, оформлення тендерної документації тощо.

ДИТЯЧЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ

Щороку ФПУ проводить Всеукраїнський огляд профспілок і трудових колективів на кращу організацію оздоровлення й відпочинку дітей. Поглиблення економічної кризи нині спонукало всіх учасників оздоровчого процесу до більш раціонального використання коштів.

Загалом в Україні профспілкові комітети разом із господарськими керівниками відкрили 556 дитячих оздоровчих закладів, з яких 486 – це дитячі стаціонарні позаміські табори, де оздоровлено близько 382 тис. дітей шкільного віку. Ще понад 360 тис. дітей оздоровлено на базі санаторно-курортних закладів, пансіонатів, профілакторіїв, оздоровчих комплексів підприємств, туристських установ, у таборах праці та відпочинку, наметових містечках.

Деякі регіональні об'єднання профспілок наполегливо шукали можливості здешевити дитячі путівки. Тож справді низькою була нині середня вартість ліжко-дня у Донецькій (75 грн), Сумській (79 грн), Черкаській (71 грн), Тернопільській (79,7 грн) областях.

У більшості регіонів профспілкові об'єднання внесли питання організації оздоровчої роботи з дітьми до регіональних угод, колективних догово-

**ДОРΟΣЛІ ТУРБОТИ
ЗАДЛЯ ЩАСЛИВОГО
ДИТИНСТВА**

НАШ ОЗДОРОВЧИЙ АВАНГАРД

Лідерами в оздоровленні дітей стали Донецька (92 760 осіб), Вінницька (91 359 осіб), Дніпропетровська (91 300 осіб), Запорізька (54 880 осіб), Луганська (33 508 осіб), Одеська (30 863 особи), Львівська (53 804 особи), Харківська (42 433 особи), Чернігівська (20 147 осіб), Івано-Франківська (19 420 осіб) області, м. Київ (31 120 осіб), профспілки працівників агропромислового комплексу (117 200 осіб), освіти і науки (105 475 осіб), трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості (59 658 осіб), житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення (42 748 осіб), державних установ (20 088 осіб), енергетики та електротехнічної промисловості (17 282 особи), зв'язку (10 065 осіб), нафтової і газової промисловості (10 992 особи).

рів, узяли активну участь у розробленні регіональних програм оздоровлення дітей. Потужні лікувальні бази створено у деяких таборах Донецької, Київської, Луганської, Рівненської, Харківської, Хмельницької та інших областей. Усюди дуже ретельно добивався склад вихователів, педагогів, медперсоналу; відчутно вдосконалили культурно-масову, виховну та оздоровчу роботу.

Як і в попередні роки, профспілкові комітети приділили велику увагу організації оздоровлення й відпочинку дітей соціально незахищених категорій. Упродовж літа було

оздоровлено 216 тис. дітей-сиріт, дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей, дітей, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та дітей-інвалідів. Кожна третя (30,7%) оздоровлена дитина належить до цієї категорії.

Усі членські організації ФПУ, які брали участь у Всеукраїнському огляді, розглянули підсумки його проведення на засіданнях президій, оргкомітетів, координаційних рад, зборах профспілкового активу, розробили і затвердили заходи своєчасної підготовки до наступного оздоровчого сезону, знайшли можливості мораль-

“На оздоровчу кампанію 2010 року було витрачено на 384 млн грн більше, ніж попереднього, але загальна кількість оздоровлених дітей зменшилася майже на 19% (178 тис. осіб).

но та матеріально захопити найкращих учасників оздоровчого процесу. За підсумками огляду у номінації «З любов'ю до дітей» 8 ветеранів галузі нагороджено Почесними грамотами Федерації профспілок України та безплатними санаторно-курортними путівками до оздоровчих закладів ФПУ. У номінації «Кращий заклад оздоровлення та відпочинку дітей» нагороджено 35 дитячих закладів, які досягли особливих успіхів та високого рівня у всіх напрямках діяльності. Крім того, відзначено переможців у номінації «Шана і подяка».

ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

Понад **750** тис.

дітей і підлітків

у 27 регіонах України було охоплено оздоровчими заходами влітку 2010 року завдяки організації участі профспілок.

СПОРТ

РЕКОРДИ МАСОВІ І ПРОФЕСІЙНІ

2010 рік для спільчан видався традиційно насиченим на спортивні заходи. Два профспілкові фізкультурно-спортивні товариства цьогоріч відсвяткували ювілейні дати – ФСТ «Спартак» виповнилося 75 років, а ФСТ «Колос» відзначив 60-річчя. Загалом ФСТ профспілок розвивають 101 вид спорту. Понад 21 тисяча спортивних споруд – до послуг профспілкових спортсменів, у тому числі 656 стадіонів і 15 тисяч спортмайданчиків. Працює 641 дитячо-юнацька спортивна школа, де різними видами спорту займається понад 175 тис. дітей і молоді. А загалом спортивна робота у профспілках проводиться на 23 тисячах підприємств різних галузей. Цьогоріч центральні комітети профспілок провели галузеві Спартакіади серед трудящих. Низку спортивних заходів усіх рівнів провело ФСТ «Спартак». У відкритті літніх сільських спортивних ігор 26 червня у Скадовську взяли участь

понад 4 тисячі дітей – учнів спортивних шкіл ФСТ «Колос» з усіх областей України. Особливо масовою стала вело-атлетична «Естафета пам'яті» на честь 65-ї річниці Перемоги, яка відбулася з 6 по 9 травня по всій Україні. У ній взяло участь 200 917 спортсменів із 6379 сіл, 385 районів і 24 обласних центрів! Шодо вищих досягнень спорту, то на цій ниві відзначилося ФСТ «Україна». Так, на Перших юнацьких Олімпійських іграх, що відбулися у Сінгапурі, вихованці «України» завоювали 17 медалей з 35 завойованих збіркою України. А загалом на цих змаганнях профспілкові спортсмени здобули 20 медалей, у тому числі 8 – золоті! Копітка і самовіддана робота працівників сфери фізкультури та спорту профспілок гідно відзначена – Голова ФПУ Василь Хара до Дня фізичної культури і спорту України нагородив 50 крапачів із них подяками та грошовими преміями.

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

ПРОДОВЖИТИ НАВЧАННЯ!

Цьогоріч ФПУ в рамках проекту технічного співробітництва з Міжнародним бюро праці Міжнародної організації праці та Європейським Союзом із квітня по листопад провели 11 семінарів, присвячених темі гендерної рівності у сфері праці. Було акцентовано увагу на питаннях проведення гендерного аудиту в організації/підрозділі; ведення переговорів про покращення умов праці та життя, інтеграції гендерних питань у колективні переговори, рівності оплати праці. Учасники тренінгів відзначили активність в обговоренні, відчувалася їхня небайдужість до означеної проблематики і бажання

поділитися власним досвідом реалізації гендерної рівності на місцях. Семінари відбулися на базі регіональних навчально-методичних центрів ФПУ, на вчанням було охоплено 223 учасники. Про щирі і широку цікавість до цієї тематики свідчить бодай той факт, що організатори перебрали ліміт – 3 особи проходили навчання коштом своїх профспілкових організацій. Як свідчують результати анкетування, мету тренінгу було досягнуто, матеріали видалися учасникам нестандартними, але корисними, доступними і цікавими, тому слід сподіватися, що вони їх використовуватимуть у своїй подальшій роботі.

МОЛОДІЖНА І КУЛЬТУРНО-МАСОВА РОБОТА

ФПУ прагне згуртувати молоде покоління навколо профспілки як громадської організації, яка активно захищає її обстоює трудові, соціально-економічні, духовні права та інтереси людини праці. Нині близько третини членів Федерації профспілок становить молодь віком до 35 років, тож задля активного залучення молоді до профспілкового руху та ефективного використання її потенціалу напрям культурно-масової і спортивної роботи в апараті ФПУ визнано одним із найбільш пріоритетних.

Святкування Дня молоді мало величезне мотиваційно-інформаційне значення для популяризації профспілкового руху

І НАВЧАЛИСЬ, І СПІВАЛИ, І ПРАВА ОБСТОЮВАЛИ!

куватися з Головою ФПУ та керівництвом профільних міністерств і народними депутатами; учасники форуму розробили проект резолюції з молодіжних питань і направили його делегатам VI З'їзду ФПУ. Відбулось засідання Молодіжної ради ФПУ, були розроблені проекти Всеукраїнської школи молодіжного профспілкового лідера, «Молодіжний авангард профспілок» тощо.

Ще однією помітною подією став Всеукраїнський Форум лідерів первинних профспілкових організацій студентів. Під час роботи форуму відбулася зустріч лідерів студентських профкомів з Головою ФПУ та міністром освіти і науки, завдяки чому вдалося вирішити низку принципових про-

блем. Зокрема, були обговорені напрями вдосконалення законодавства про стипендіальне забезпечення, можливість використання державних коштів на оздоровлення студентів; профспілкові студентські лідери розробили і направили на затвердження в МОН положення про Всеукраїнську студентську раду при МОН, положення про студентський санаторій-профілакторій тощо.

До Дня молоді на майдані Незалежності та вулиці Хрещатик у столиці було організовано велику святкову програму. Працювали три майданчики: спортивний, профспілковий та концертний. На профспілковому проводились юридичні консультації, вікторини з основних трудових та соціально-

Близько **34%**

членів ФПУ –
молодь віком до
35 років

економічних прав молоді. На спортивному відбулися показові виступи молодих спортсменів ФСТ «Україна» та спортивні конкурси для всіх бажаючих. А в святковому концерті взяло участь близько 30 творчих молодіжних колективів профспілок!

З нагоди Всесвітнього дня дій профспілок «За гідну працю» проведено акції Молодіжної ради ФПУ. Під час цих акцій Молодіжний профспілковий актив організував мобільний консультативний пункт із основних питань соціально-економічного захисту студентської та робітничої молоді, оздоровлення, реалізації молодіжної житлової політики.

Управління культурно-масової, спортивної роботи і молодіжної політики апарату ФПУ принагідно висловлює вдячність усім учасникам указаних заходів (і решті також!), які і формують сьогодні молодіжний профспілковий актив, та щиро вітає їх із Новим роком та Різдвом Христовим.

ВОЛОДИМИР ПОЛЕНАЄВ,
«ПВ»
ФОТО АНАТОЛІЯ ЛИСЕНКА

ФОНД КУЛЬТУРИ ФПУ – ОБДАРОВАНІМ ДІТЯМ

Буквально днями виповнився рік, як було організовано Фонд культури ФПУ. Однак за такий порівняно невеликий проміжок часу зроблено чимало. Зокрема, сформовано базу даних обдарованих дітей, юнаків та молоді, які через різноманітні складні життєві обставини не можуть повноцінно розвивати свої таланти. Щоб допомогти їм реалізувати їхній потенціал, започатковано постійно діючий фестиваль-конкурс «Повір у диво», учасниками якого стануть діти, відібрані з надісланих членськими організаціями ФПУ анкет.

Головна мета заходу – підтримка талановитих та обдарованих дітей соціально незахищених категорій. Крім того, творча діяльність допомагає усвідомити себе особистістю, подолати життєві труднощі, знайти своє місце у житті, а також нових друзів і союзників. Завдяки цьому фестивалю діти отримали чудовий шанс мовою творчості висловити свій внутрішній світ, реалізувати здібності та продемонструвати всі грані своїх талантів.

24 грудня 2010 року в приміщенні Великої зали Будинку спілок відбулася перша благодійна акція «Повір у диво», організована Фондом культури ФПУ. Талановиті діти з малозабезпечених сімей та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, одержали благодійні грошові гранти на підтримку своєї творчої діяльності.

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

КОЛИ ПІДЕМО НА ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК?

Фахівці Федерації профспілок України провели попередню експертну оцінку основних положень проекту Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», зареєстрованого у Верховній Раді України 13 грудня 2010 року, реєстр. № 7455. Пропонуємо аналіз змін у солідарній системі пенсійного страхування. З повним текстом експертної оцінки можна ознайомитися на сайті ФПУ.

1. Підвищити пенсійний вік для жінок з 55 до 60 років, кожні п'ятероку збільшуючи його на 6 місяців, починаючи з 1 лютого 2011 року.

ФПУ пропонує відкласти розгляд питання підвищення пенсійного віку на більш пізній термін, після завершення відповідної підготовчої роботи. Як з'ясували експерти Федерації, за рахунок підвищення пенсійного віку для жінок із 55 до 60 років економія коштів Пенсійного фонду України у 2011 році становитиме лише 554 млн грн із подальшим збільшенням цієї суми у наступні роки. Профспілки запропонували заміщення цієї суми за рахунок проведення таких заходів: виведення з тіні (легалізації) заробітної плати з нарахуванням на неї внесків до Пенсійного фонду України; розширення зайнятості незайнятих громадян України; збільшення фонду оплати праці завдяки підвищенню частки оплати праці в операційних затратах на виробництво продукції. Обсяги додатково залучених внесків до бюджету Пенсійного фонду можуть становити не менш як 75 млрд грн на рік.

Окрім того, слід зазначити, що не було проведено прогнозних розрахунків впливу підвищення пенсійного віку для жінок на ситуацію на ринку праці, не вирішено проблему працевлаштування молоді та жінок передпенсійного віку. Ці питання вже сьогодні стоять дуже гостро.

2. Збільшити тривалість страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком, із 5 до 15 років.

Внесена пропозиція погіршує умови пенсійного забезпечення громадян.

Наприклад, якщо особа матиме стаж роботи всього 13 років, то, відповідно до зазначеного вище, права на пенсійні виплати вона не матиме. Це не зовсім справедливо, адже вона (і за неї) упродовж 13 років сплачувала (сплачували) страхові внески. Якщо все-таки ухвалюється рішення про збільшення необхідного стажу роботи, то слід передбачити пенсію за віком при неповному стажі, як це було передбачено раніше діючим законодавством (за наявності не менше 5 років страхового стажу).

3. Збільшити тривалість страхового стажу з 20 років у жінок і 25 років у чоловіків до 30 і 35 років відповідно, необхідних для призначення мінімальної пенсії на рівні прожиткового мінімуму. При цьому підвищення до пенсії за понаднормовий стаж у розмірі 1% обчисленого розміру пенсії провадитиметься лише за кожний повний рік роботи понад зазначених вище 30 і 35 років.

Це фактично призведе до зниження рівня пенсійного забезпечення багатьох пенсіонерів, у яких була низька заробітна плата й відносно невеликий стаж роботи.

Нині у чоловіків і жінок середня тривалість страхового стажу становить лише 35 років, тому значна частина громадян не мати

Пенсійний вік для жінок таки збільшать до 60 років

ме права на підвищення до пенсії. Значно збільшиться кількість пенсіонерів, які одержуватимуть пенсії нижче мінімальної. У зв'язку з цим пропонується залишити діючу норму.

4. Для обчислення розмірів пенсії використовувати заробітну плату лише за період страхового стажу після 1 липня 2000 року за даними персоналізованого обліку.

У цілому пропозиція підтримується. Відповідно до чинного законодавства, під час призначення пенсії враховується заробітна плата за будь-які 60 календарних місяців роботи підряд до 1 липня 2000 року і за весь період, починаючи з 1 липня 2000 року, до моменту звернення за призначенням пенсії. Разом із тим перед виходом на пенсію, особливо з огляду на складний фінансово-економічний стан підприємств і організацій, працівники можуть мати значно нижчу заробітну плату, ніж, приміром, 15-20 років тому.

Тому слід залишити діючу норму, але за бажанням працівника. Тобто, якщо працівник бажає додатково до заробітної плати

У ПЕНСІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДПОВІДНО ДО СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ПРОПОНУЄТЬСЯ:

Підвищити пенсійний вік для чоловіків до 62 років (державні службовці, народні депутати, науковці, судді та ін.); пенсії призначати в розмірі 80% заробітку (нині 80-90% залежно від вислуги років); у разі, якщо розмір раніше призначеної пенсії вищий, ніж 12 прожиткових мінімумів, надалі така пенсія не буде індексуватися й підвищуватися у зв'язку із зростанням середньої заробітної плати в Україні доти, доки не відповідатиме максимальному розміру пенсії, встановленому цим законом; достроково призначена пенсія (за півтора року до досягнення пенсійного віку) в період до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», працюючим пенсіонерам не виплачується; збільшується тривалість вислуги років, необхідної для призначення пенсії за вислугу років працівникам прокуратури (на 5 років); збільшується тривалість вислуги років, необхідної військовослужбовцям для призначення пенсії за вислугу років, та розмір обчислення пенсії у відсотках залежно від вислуги років тощо.

за період із 1 липня 2000 року до виходу на пенсію взяти ще заробітну плату за будь-які 5 років роботи за період до 1 липня 2000 року, то таку можливість йому необхідно забезпечити.

5. Під час обчислення коефіцієнтів до заробітної

передбачається за період одержання допомоги із безробіття враховувати мінімальну заробітну плату.

Зазначена пропозиція не підтримується, оскільки більша частина безробітних одержують допо-

Збільшення тривалості страхового стажу з 5 до 15 років для призначення пенсії з інвалідності та у разі втрати годувальника погіршить умови пенсійного забезпечення громадян, тому не підтримується профспілками.

могу із безробіття у значно вищому розмірі, ніж мінімальна заробітна плата. Тому слід враховувати розмір допомоги із безробіття або дати можливість вилучати зазначені періоди під час визначення коефіцієнтів до заробітку.

6. Під час призначення пенсії визначити їх розміри із застосуванням середньої заробітної плати в Україні за три календарні роки перед зверненням з приводу призначення пенсії.

Внесена пропозиція суттєво знижує розміри пенсій. Слід залишити діючу норму, тобто під час обчислення пенсії має враховуватися середня заробітна плата в Україні за календарний рік, що передуює року звернення з приводу призначення пенсії. В іншому разі, ніякого осучаснення заробітної плати працівника за минулий період (а це головна мета коригування заробітку) не відбуватиметься.

7. Перерахунок пенсії працюючим пенсіонерам передбачається провадити лише з урахуванням стажу роботи після призначення пенсії (не менше 2 років) або із застосуванням стажу роботи і заробітку після призначення пенсії, але розрахунок пенсії провадити із застосуванням показника середньої заробітної плати в Україні, відповідно до якого раніше було призначено (перераховано) пенсію.

Внесена пропозиція не підтримується. Пенсіонери, продовжуючи працювати, сплачують (і за них сплачуються) внески на пенсійне страхування, розмір яких є високим. Тому для них пенсії мають підвищуватися у більш вищому розмірі порівняно з непрацюючими пенсіонерами.

Пропонуємо у законопроекті передбачити норму щодо перерахунку пенсії працюючим пенсіонерам з урахуванням середньої заробітної плати в Україні за календарний рік, що передуює року звернення з приводу перерахунку пенсії.

На рівні **12** прожиткових мінімумів заправдажується максимальний розмір пенсії.

ІСТОРІЯ РІЗДВА

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!
СЛАВІМО ЙОГО!

великим церковним святом стала нагальною для всієї Церкви: малося на меті повернути серця людей до пізнання справжнього Бога, відвернути їх від язичництва. А ця дата, 25 грудня, якнайкраще придаталася для спогадів про Різдво Христове.

У православної церкви цим особливо опікувався святий Іоанн Златоуст. У своїй промові 20 грудня 388 року він попросив віруючих християн приготуватися до святкування дня 25 грудня (тим більше, що Благовіщення у православних припадає на 25 березня). Його щирість та переконливість перемогли всіх і кожного, Різдво восторжествувало повсюдно у християнському світі. Після того, як папа Григорій XIII з 4 жовтня 1582 року запровадив свій календар замість юліанського, наступним днем після четверга 4 жовтня стала п'ятниця 15 жовтня, і католики та протестанти почали відзначати Різдво на два тижні раніше за православних.

Майже всі давні народи, у тому числі й слов'яни, святкували день зимового сонцестояння, що посідав значуще місце в їхніх культурах. Із періодом, коли закінчувалося скорочення дня й починала зростати кількість світлих годин, пов'язувалося свято «народження бога сонця». У римлян на 25 грудня припадало язичницьке свято зимового сонцестояння, дня народження непереможного сонця, тобто початок весни. Язичники святкували весело, несамовито і... некеровано. Батькам церкви була потрібна могутня протитвага, тож ближче до середини IV століття мрія зробити Різдво Христове

ЕТИКЕТ

Головний спеціаліст із протоколу МЗС України Галина Науменко не втомлюється повторювати слова Конфуція: «Надто багато талантів і чеснот належало б мати, аби замінити ними етикет у людських взаєминах». І стверджує: етикет – це правила гри, котрі називаються життям. Інтерв'ю «ПВ» з цією непересічною жінкою, від котрої в захваті політичний і культурний світ, ми запропонуємо читачам на початку нового року. А наразі –

ІСПИТ НА ЗАСТІЛЛІ

К олі гості – в двері, господиня вже має бути цілком вільна, добре вдягнена (принаймні – просто вдягнена). Приходиться багатьом раніше призначеної години нетактовно, проте гранична неповага до господарів – це примувати чекати на себе. Точність, як відомо, – ввічливість королів!

Розливаючи напої, господар спочатку наливає собі ковток, потім наповнює келихи гостей і лише по тому доливає напій у свій келих. Нині келихи прийнято наповнювати щонайбільше наполовину. Першим тост-здравицю проголошує господар: дякує присутнім або вшановує свого гостя. Якщо цей гість – жінка, господар упродовж вечірки має при-

ділити увагу й решті дам. Гості ж, зазвичай, проголошують тости лише на честь винавчати урочистості. При цьому «покатися» зовсім необов'язково: нині усталася манера просто підняти свій келих, приязно, з усмішкою, поглянути одне на одного й ледь нахилити голову. До слова, пити до дна теж не обов'язково.

«Стіл – єдине місце, де ми з першої ж хвилини не нудьгуємо», – стверджував славетний теоретик кулінарії Брійя-Саварен. Приєднався й один із його колег: «Жінки ідуть під розмови, чоловіки розмовляють під їду». Отже, зрозуміло, що під час застілля розмовляють геть усі, попри настанову бути в цей час «глухим та німим». Звісно, розмови, що супро-

воджують трапезу, – річ природна, покликана зробити застілля приємним та змістовним, прикрасити його. Але щоб так і сталося, розмови мають бути а) неголосними, б) неквапними, в) душевними, щирими.

Етикет рекомендує вести розмови «під» холодні страви й закуски, а також під час кави, десерту. Краще не зачіпати надто серйозні теми, що потребують значної зосередженості та глибини міркувань, – це може втомити співрозмовника, надовго відвертати його увагу від їжі. Етикет рекомендує вести розмови «над» гарячими стравами й закусками, а також під час кави, десерту. Краще не зачіпати надто серйозні теми, що потребують значної зосередженості та глибини міркувань, – це може втомити співрозмовника, надовго відвертати його увагу від їжі. Так само слід уникати тем, котрі можуть зіпсувати настрої хоча б одному учасникові застілля – не кажучи вже про всіх! Приміром, хвороби (та ще в подробицях!) або якості

поданих страв. Розмова про службові проблеми також дуже напружує. Та якщо ці теми – справа совісті кожного, то вже категорично неприпустимі критичні зауваження, кепкування з приводу чийогось одягу чи манер, макіяжу якоїсь дами. Неетично ставити гостей у незручне становище, розповідати сумнівні анекдоти або плітки, а також сперечатися за столом. Якщо ж уникнути суперечки не вдалося – обов'язок господарів тактовно переключити розмову на іншу тему.

Загалом саме господарі пропонують теми для розмов, заздалегідь обміркувавши найцікавіші для всіх запрошених. Для хазяїв є справою честі досягти такого стану, коли присутні «відключилися» від повсякденного напруження, відпочивають весело й невимушено. Але й вони повинні пам'ятати, що бесіда – не монолог, слід дати висловитися іншим.

Першими з-за столу відводяться господарі, випереджати їх у цьому не годиться. Так само неетично йти відразу після застілля: це створюватиме враження, ніби для вас мали сенс лише застування та пригостання.

ОТАКОІ!

СТЬОБ І ЕПАТАЖ
АЛЬФОНСА АЛЛЕ

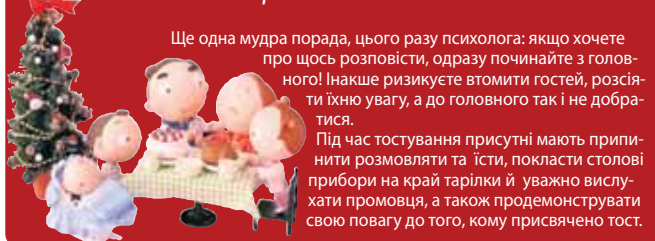
«Ніколи не відкладай на завтра те, що можеш зробити післязавтра», – так жартував Альфонс Алле (1854–1905) – французький журналіст, письменник, художник і неповторний гуморист, людина, яка ексцентрична буквально в усьому – щодня, щогодини. Близький лінгвіст, автор десятків афоризмів, добре відомих і нам із вами. Завдяки своїй унікальній особистості Алле примудрився на десятки років випередити тенденції, навіть течії у сфері культури, тільки робив це жартом, а його епігони – на повному серйозі. У Галереї Вів'єн під час виставок «Від'язаного мистецтва» (фр. «les Arts Incohérents») А. Алле експонував свої відомі моноромні картини – за чверть століття до Казимира Малевича. Тобто Алле виставив чорний квадрат, і ця картина називалася «Битва негрів у печері в глибоку ніч», а крім того, були цютиливо бі-

лий квадрат і яскраво-червоний – відповідно із своїми кумедними назвами. Він не намагався виставляти себе ні багатозначним філософом, ані серйозним першовідкривачем. Просто, як завжди, жартував. То якими ж кумедними на цьому тлі видаються суперсерйозні трактати про супрематизм та його фундатора К. Малевича, який, до того ж, ще й мав шанувальників та послідовників! А в липні 2005 року з подачі прем'єр-міністра Франції Домініка де Вільпена почали широко вживати вираз «економічний патріотизм». Особливо цікаво, що це знову ж таки вигадка Алле з його книги «Два та два – п'ять». Справді, весело на цьому світі, панове!

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА ТЕТЯНА МОРГУН

МИСТЕЦТВО ГОВОРИТИ І СЛУХАТИ

Ще одна мудра порада, цього разу психолога: якщо хочете про щось розповісти, одразу починайте з головного! Інакше ризикуєте втомити гостей, розсіяти їхню увагу, а до головного так і не добратися. Під час тостування присутні мають припинити розмовляти та їсти, покласти столові прибори на край тарілки й уважно вислухати промовця, а також продемонструвати свою повагу до того, кому присвячено тост.

Відбудований палац Кирила Розумовського

ПОДОРОЖ ІЗ ПРИСМАКОМ... ІСТОРІЇ

Із номера в номер на шпальтах нашої газети ми публікуємо матеріали про різноманітні заходи та святкування, влаштовані членам профспілок. Тож пропонуємо розповідь про те, як напередодні новорічних свят керівництво та профспілка редакції організували для всіх працівників екскурсію до гетьманської столиці Лівобережної України – Батурина. Ще років 5 тому про тутешні історичні місця можна було дізнатися лише з книжок, нині ж це можна побачити на власні очі. Ми відвідали відбудовану цитадель Батурина, музей-будинок Кочубея, палац останнього гетьмана України графа Кирила Розумовського, Воскресенську церкву та ін.

Перша згадка про Батурина, заснований як оборонна фортеця, датується 1625 роком. Це місто стало своєрідною столицею запорізького козацтва, резиденцією гетьманів Лівобережної України. Надзвичайного розвитку Батурина зазнав за правління Івана Мазепи (1687–1708 рр.). Тоді це було надзвичайно укріплене місто з величезною кількістю гармат. Батуринська фортеця займала площу майже 20 га, мала потужний оборонний вал і частокіл, а батуринський замок був тоді одним із найбільших в Україні. Батурин перетворився на центр політичного життя Гетьманщини. Тут перебувала вища державна адміністрація – Генеральна військова канцелярія, Генеральний Суд Лівобережної України. В той час у Батурині жила і працю-

вали (але отримав категоричну відмову).

Нині ж у цьому будинку розташовано краєзнавчий музей. А дуб, який слугував поштовою скринькою для листів закоханих, і нині стоїть у парку неподалік.

Роки Північної війни (1700–1721рр.) принесли на благословенну батуринську землю багато лиха і страждань, – розповідає наш екскурсовод. – У ході війни гетьман Іван Мазепа, намагаючись звільнити Україну від Московського втручання та панування, вирушає на зустріч із Шведським королем Карлом XII. Дізнавшись про це, російський цар Петро I наказує Меншикову взяти штурмом Батурина і зруйнувати дощенту. В листопаді 1708 року резиденцію Івана Мазепи зрівняли з землею, спалили дотла, а всіх мешканців, незважаючи на вік і стать, жорстоко вбили. За

У цій залі Кирило Розумовський планував збирати гостей...

вала політична, військова та культурна еліта України.

Почалося наше знайомство з історичним минулим Чернігівщини з будинку генерального судді Кочубея, зведеного у кінці XVII – на поч. XVIII ст. Саме сюди прийшов Іван Мазепа просити руки Кочубеєвої дочки, своєї коханої Мотрі, яка була, між іншим, його хрещеницею (до того ж, різниці у їхньому віці становила близько 50

різними даними тут загинуло від 14 до 21 тис. осіб. У 2004 році на території цитаделі було встановлено пам'ятник жертвам Батуринської трагедії.

Після руйнації місто все ж відродилося і вдруге стало столицею за Кирила Розумовського. А головною окрасою і своєрідним символом Батурина став його палацово-парковий комплекс, куди ми й попрямували. Збудований він був під керівництвом відомого

тоді архітектора Камерона в 1799–1803 рр. Інтер'єри прикрашені ліпниною, розписами, картинами, скульптурами, дорогими меблями... Однак, коли Кирило

Розумовський помер, будівництво палацу було припинене. Надалі ж свій унесок у його знищення зробили війни, пожежа, розграбування тощо. До

2002 року він був занедбаний, напівзруйнований, а головне – забутий... Проте після відбудови, вже у 2008 році, вперше за свою двохсотрічну історію палац засяяв своєю первісною красою. Гуляючи помпезними та вишуканими кімнатами, ми поринули в ті часи, дізналися для себе нові моменти з історії та просто насолоджувалися неймовірною красою... Наразі для експозиції відкрито два поверхи палацу, незабаром для відвідувачів має відкритися і третій.

Усе, що ми бачили та відчували у ході екскурсії, складно передати словами. Проте це була чудова можливість не лише відвідати гетьманську столицю, а й більше поспілкуватися між собою. Тож ми сподіваємося, що цей захід стане початком доброї традиції.

А Батурина ласкаво запрошує всіх небайдужих. Там є на що подивитися!

АННА РЕПІЧ, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

Цитадель Батуринської фортеці. Такі гармати охороняли підступи до міста

На Чернігівщині збереглося надзвичайно багато пам'яток архітектури

2011-Й – РІК КРОЛИКА, АБО КОТА

Рік 2011-й – це рік Кролика (Зайця), або Кота. Триває він із 03.02.2011 до 22.01.2012. До того ж це буде рік Металевого Кролика. Усі, хто народився в 1927, 1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999 роках, зустрічають рік, що настає, з особливими надіями. Але й решта людей, хто вірить або не дуже в гороскопи і пророцтва, хочуть знати, що їх чекає в новому, 2011 році.

Гороскопи обіцяють, що рік Кролика, або Кота, подарує людству багато сонячних днів і довгожданих дощів, сніжну зиму й гарну осінь, свіжу весну й спекотне літо. Кролик і кіт – тварини обережні й боязкі, які живуть самі по собі, але відзначаються дипломатичністю і делікатністю. Це означає, що в рік Кролика людям слід бути передбачливими й уважними до всіх знаків долі.

ГОРОСКОП – 2011

ОВЕН (21.03–20.04)

2011-й прокладає перед вами нові шляхи! Ви зможете зробити масу нових відкриттів, будете захоплені пізнанням світу. Пошуки, знахідки, творчість, погляд на світ і навколишніх новими очима... Все це буде вам до снаги!

ТЕЛЕЦЬ (21.04–21.05)

Новий рік принесє з собою багато великих планів, які змінно реалізовуватимуться. Можливо, ви вирішите зайнятися новою справою, збудете визнання за досягнення минулих років і доб'єтесь добрих результатів.

БЛИЗНЮКИ (22.05–21.06)

2011 рік стане успішним часом, пераудом для кар'єри, стосунків із близькими і друзями. Особливу увагу приділіть новим планам та ідеям, які базуються на минулих досягненнях і успіхах.

РАК (22.06–23.07)

Прийдеший рік гарантує бажані ротації в службовій кар'єрі. Відбудуватиметься частина планів і цілей, та й начальство весь час – нове. У такі періоди не завжди можна чітко і відразу зорієнтуватися, який же напрям вибрати, якою дорогою йти.

ЛЕВ (24.07–23.08)

2011 рік провіщає кардинальні зміни як в особистому житті, так і в кар'єрі. Зміни і втрати, які спілкують вас на початку року, в результаті обернуться принципово новими можливостями.

ДІВА (24.08–23.09)

Готуйтеся до частих змін. Провідна роль цього року належить сім'ї, особистим і діловим стосункам. Незабийте роль у житті відіграють якісь непередбачені ситуації і неординарні особистості. Настає час переосмислення цінностей.

ТЕРЕЗИ (24.09–23.10)

2011 рік принесє багато роботи, але вона виявиться дуже цікавою і захопливою, подарує знання і успіх. Час від часу можлива ваша участь у безкорисливих проєктах, які не висувають ніякого прибутку. Будете готові до всяких екстремальних ситуацій, які ви з успіхом подолаете.

СКОРПІОН (24.10–22.11)

Цей рік подарує цікавими подіями, надзвичайними змінами на роботі. До середини квітня нові зміни і навички приносять задоволення, вам буде легко і в радість працювати, успішна участь у перебудові і зміні справи принесє свої дивіденди.

СТРІЛЕЦЬ (23.11–21.12)

Для цього року постійно стежитиме за вами, як мисливець, що видивляється зробинок. Усі події, особливо що відбудуться вквчці зими, в майбутньому відіграють величезну роль. Абсолютно всі слова, думки, справи не будуть пустими, матимуть своє продовження.

КОЗЕРІГ (22.12–20.01)

У стінах вашого дому постійно перебуватиме величезна кількість нових людей, гостей. Першочерговим стане питання щодо зміни житла, ремонту, а також придбання об'єктів нерухомості. Багато гостей, заїхавши проведуть вас, затримуються надовго. Також слід чекати поповнення серед членів сім'ї.

ВОДОЛІЙ (21.01–19.02)

Цей рік буде багатий на нових друзів і спілкування з дітьми. Настає час «пожинати плоди», тепер усе, що ви вкладали у ваших дітей, віддасться вам сторицею. Ви станете ближчі, дружніші, дізнаєтеся деякі потаємні моменти життя ваших чад.

РИБИ (20.02–20.03)

Рік кролика (кота) просто розбестить вас. Удача супроводжуватиме вас усюди, в усьому таланитиме. У роботі і кар'єрному зростанні – тільки позитив, невимовно подарує фінансове становище, не обидуть стороною успішні і в любовних справах, Амур влучить стрілою точно в ціль. Здоров'я буде чудовим, що допоможе вам рухатися вперед, незважаючи ні на які перипетії.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 51

Grid for crossword puzzle answers with clues in Ukrainian.

СКАНВОРД

ВПИШІТЬ СЛОВО

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте сканворд по червоній рамці і надішліть нам за адресою: «Профспілкові вісті», вул. Ш. Руставелі, 39–41, м. Київ, 01033 або надішліть відповідь електронною поштою: profvisti@ukr.net. Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – півнірка безкоштовно передплата на газету «Профспілкові вісті».

Вітаємо Михайла Лобуду, м. Київ, який правильно розгадав сканворду у № 51.

Large crossword puzzle grid with various clues and a central image of a harp.

ПЕРЕДПЛАТА

Subscription offer for 2011: «ПРОФІНФОРМ» ФПУ НА РІК. 22152 ГАЗЕТА «ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ» – 148,44 грн. 22909 ЖУРНАЛ «БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» – 65,64 грн.

КОНКУРС

Contest announcement: «Ваші сто гривень за нашу помилку». After 51 years, the number of the contest is 100. Prizes include subscriptions and cash.